

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opetushallituksen näkymiä koulutuksen tulevaisuudesta

**Suomen harjoittelukoulujen
kesäpäivät**

7. – 9.6.2023

Jarkko Niiranen
Johtaja
kasvatus- koulutus ja osaaminen
Opetushallitus

Muuttuva toimintaympäristö vaikuttaa voimakkaasti kasvatukseen ja koulutukseen

- Euroopan turvallisuustilanne ja yhä jatkuva monihäiriötilanne
- Luottamus yhteiskuntaan ja instituutioihin
- Informaatioympäristön muuttuminen
- Ekologisen kestävyuden osaaminen
- Väestörakenteen muutos, Väestönkehitys ja alueellinen eriytyminen
- Osaamisen polarisoituminen ja oppilaiden osaamisen välisten erojen kasvu

KIITOS, teette maailman tärkeintä työtä!

Joitain näkymiä opettajankoulutuksen tulevaisuuteen

- Erityispedagogiikan osaaminen korostuu kaikilla opettajilla
- Alueellisesti suuri pula esim. erityisopettajista -> muuntokoulutus?
- Tuntijako, perustaidot? Tunne- ja vuorovaikutustaidot?
- Opettajien ja rehtoreiden jaksaminen
 - Hyvinvointijohtaminen -> Täydennyskoulutustarve
 - Uusien opettajien perehdyttäminen, mentorointi
 - Opetusharjoittelut vrs. arkitodellisuus?
- LO / AO pedagogisiin opintoihin tulisi sisällyttää kielitietoisen opetuksen opintokokonaisuus
- Täydennyskoulutus systemaattisemmaksi?

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus 1/3

- Hallituksen muodostaminen ja uuteen opetussuunnitelmatyöhön valmistautuminen
- Ehjää ei kannata korjata, mutta tiivistystä esim. perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin tarvitaan.
- Suomalainen perusopetus on edelleen hyvätasoista ja koulujen väliset erot suhteellisen pieniä, vaikka eriytymiskehitystä onkin nähtävissä
- Oppimistulosten laskeva trendi ja eriarvoistumiskehitys on kuitenkin saatava katkaistua
- Varhaiskasvatuksen aseman vahvistaminen osana opinpolkua ja osallistumisasteen nostaminen
- Kaksivuotisen esiopetuskokeilun tulosten hyödyntäminen

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus 2/3

- Yhdenvertaisuuden periaatteesta ei pidä luopua ja koulutuksen tasa-arvoa on tuettava monin tavoin
- Inklusio ja lähikouluperiaatteen vahvistaminen
- Selkiytetään esi- ja perusopetuksen tuen kokonaisuutta ja tuen järjestämisen periaatteita lainsäädännössä ja perusteasiakirjoissa
- Vahvistetaan tuen tarpeiden varhaista tunnistamista ja tuen tarvetta ennaltaehkäiseviä pedagogisia käytäntöjä esi- ja perusopetuksessa
- Lukutaidon ja lukuharrastuksen polarisoituminen
- kielitietoisuuden ja kielitietoisen opetuksen vahvistaminen opetuksessa, koulutuksessa ja kasvatuksessa edistää oppimista ja mahdollistaa kaikkien oppijoiden paremmat oppimistulokset
- Maahanmuuttotaustaisten kielellinen tukeminen

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus 3/3

- Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämisen velvoittavuutta tulee pohtia lainsäädännössä.
- Lasten ja oppilaiden suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen järjestämisen edellytyksiä tulee vahvistaa.
- Verkko-opetuksen mahdollisuuksien hyödyntäminen on selvitettävä, jotta voitaisiin taata tasa-arvoinen perusopetus kaikille
- Koulun rakenteita myös kehitettävä, esim. kokonaiskoulupäivän osalta
- Suomessa on korkeasti koulutetut, ammattitaitoiset opettajat, joiden näkemyksiä on arvostettava

Lukiokoulutus

- Lukio nähdään selkeimpänä reittinä korkeakoulutukseen, jonka käyvien osuutta halutaan nostaa nuorissa ikäluokissa vuoteen 2030 mennessä 42 % -> 50 %.
- Lukiokoulutuksen saavutettavuus vs. väestörakenteen muutos
- Lukioverkon harvenemisella vaikutusta perusopetuksen aineenopetukseen.
- Ylioppilastutkinnon kehittäminen ml. mahdollinen englanninkielinen ylioppilastutkinto, lukiodiplomien kehittäminen, oppimisen tuki, digitalisaation edelleen vahvistaminen, erityisten koulutustehtävien ja valtakunnallisten kehittämistehtävien seuranta

#LOPS2021

Lukiokoulutuksen laatustrategian visio 2030:

- Lukiokoulutuksen laadunhallinta on systemaattista, vakiintunutta ja tietoperustaista toimintaa, jolla on yhteisesti sovitut tavoitteet.
- Laatustrategian linjaukset viitoittavat suuntaa lukiokoulutuksen paikalliselle kehittämiselle.
- Laadunhallinnan toimivat prosessit vahvistavat laajaa yleissivistystä ja laadukasta oppimista, lukiokoulutuksen saavutettavuutta ja koulutuksellista tasa-arvoa, opiskelijälähtöisyyttä ja hyvinvointia sekä toimintakulttuurin kehittämistä.

Digitaalinen osaaminen on oppijan oikeus

- Toimintaympäristömme digitalisoituessa on varmistettava, että jokainen lapsi ja nuori saa riittävän osaamisen opiskelua, työelämää ja yhteiskunnallista osallistumista varten.
- Digitaalisten palvelujen ja laitteiden tarkoituksena on edistää oppimista. Ne mahdollistavat uudenlaisia tapoja oppia ja osoittaa osaamista.
 - Uudet teknologiat, kuten tekoäly haastavat käsityksiämme oppimisesta ja opettamisesta. Informaatioympäristön murroksessa kyky käsitellä tietoa korostuu (esim. mis- ja disinformaation tunnistaminen ja torjunta)
 - Opettajien digipedagogista osaamista tulee kehittää
- Lapsia ja nuoria tulee suojella laitteiden haitalliselta käytöltä. Kännyköiden käyttöä voidaan rajoittaa kouluissa järjestyssäännöillä ja opettajan ohjeistuksella.

Kiitos!

“Koulutusta tarvitaan, jotta olisimme jatkossakin maailman onnellisin kansa...”

Jarkko Niiranen

p. 029 533 1440

jarkko.niiranen@oph.fi